

Mikä on meistä kiinni?

Pavel Zajakinin saarna virkaanasettamismessussa Lasnamäellä 23.10.2022

20. sunnuntai helluntaista

Markus 2:1-12

Nimesin tämänpäiväisen saarnani näin: Mikä on kiinni meistä?

Me luterilaiset hoemme mielellämme, että pelastus ei riipu ollenkaan meistä. Olemme vain vastaanottaja, jota syntinen lihamme synkentää ja teimmepä mitä tahansa, se ei auta meitä pääsemään lähemmäs Jumalaa. Tällainen on luterilaisuuden ”kouluteologia”: ”yksin uskosta, yksin armosta, emme tekojemme kautta”. Olen pannut merkille kummallisen seikan. Mitä useammin hoemme tuota lausetta, sitä vastuuntunnotammaksi kristityiksi muutimme. Miksi nähdä vaivaa, kun mikään ei riipu minusta? Jumala hoitaa itse kaikki ongelmani, sehän on Hänen työnsä...

Tällainen kristillinen lapsellisuus kohtaa monia, kun uskon into lopahtaa. Käy, kuten rakkauden perhe-elämässä - aluksi tuomme rakkaallemme lahjoja ja kukkia ja pyrimme tekemään vaikutuksen kaikin keinoin ja saavutuksin. Viidenkymmenen vuoden kuluttua löhöämme sohvalla ja suhtaudumme rakkaaseemme kuin sisustuselementtiin, jotakin sohvan ja television välimaastosta. Miksi nähdä vaivaa?

Tätä sanotaan degradaatioksi, hajoamiseksi, ja sen vaikutukset voivat ulottua niin perheeseen kuin myös hengelliseen elämään. Kuten vaimoon, jota olin ennen valmis odottaamaan kylmässä kaksi tuntia, niin myös suhteeseemme Jumalaan, joka odottaa meitä - usein tuloksetta - sunnuntaisin ottamaan vastaan ehtoollista. Miksi vaivautua, kun mikään ei riipu meistä?

Tuosta retorisesta kysymyksestä on tullut meidän aikamme iskulause. Emme tuo enää läheisillemme kukkia – miksi toisimme? Kirkkoon tulemme tottumuksesta, kun meidät on jo kastettu, pelastettu ja rekisteröity taivaassa... Ai niin, ehtoollinen! Sekin on kuin romanttiset treffit puolison kanssa kymmenen vuoden perhe-elämän jälkeen – voihan sitä välillä lähteä, kun toinen vaatii...

Niin siis ne, jotka lakkaavat näkemästä vaivaa, hajoavat. Yksilönä, perheenä ja valtiona liu’umme alamäkeen ja pynttäydymme hieman vain sitä varten, mistä on meille hyötyä. Tarkoitan, että yritämme välttää menemästä töihin kuluneissa kalsaressa tai paplarit päässä.

Dietrich Bonhoeffer kirjoitti joskus ”kirkon aikuistumisesta”, sen kypsymisestä ja vastuun kasvamisesta. Voi naivia teologiparkaa! Läppäristä ja iPhonesta ei ole apua niille, jotka eivät tahdo kasvaa aikuisiksi, jotka otsivat puolustukseksi Lutherin sitaatteja ja käyttävät nykyaikaista tietokonetta vain television katsomiseen. Tai luotolla ostettua iPhonea selfien kuvaamiseen Instagramiin...

Niinpä Jumala kysyy meiltä tänään: Mitä te olette tehneet?

Olemmeko valmiita tähän tenttiin? Vai alammeko, kuten yleensä, selitellä, että mikään ei riipu meistä.

1 Jonkin ajan kuluttua Jeesus meni taas Kapernaumiin. Kun ihmiset kuulivat hänen olevan kotona, 2väkeä tuli koolle niin paljon, etteivät kaikki mahtuneet edes oven edustalle. Jeesus julisti heille sanaa.

Tuohon aikaan seurakuntalaiset tungeksivat kirkkoon toisin kuin nyt. Nykyään kirkon oven edessä on runsaasti tilaa. Eikä vain oven edessä, jos totta puhutaan. Saarnaajana lohduttaudun sillä, että en ole tuon Pääsaarnaajan kilpailija. Se ei kuitenkaan vapauta minua kieltäytymään saarnojen kirjoittamisesta toteamalla, että minusta ei riipu mikään ja että Herra on jo sanonut kaiken, joten lukekaamme vain evankeliumia. Joka viikko yritän välittää paikalle tulleille, miten nuo vanhat sanat liittyvät meidän elämäämme tänään.

3Hänen luokseen oltiin tuomassa halvaantunutta. Sairasta kantamassa oli neljä miestä, jotka eivät tungoksessa kuitenkaan päässeet tuomaan häntä Jeesuksen eteen. Silloin he purkivat katon siltä kohden, missä Jeesus oli, ja aukon tehtyään laskivat siitä alas vuodematon, jolla halvaantunut makasi.

Olen saarnannut tästä tekstistä 26 vuotta. 26 kertaa olen puhunut neljästä ihmisestä, jotka eivät päässeet kirkkoon Jeesuksen luokse ja siksi purkivat kattoon reiän ja laskivat ystävänsä suoraan Hänen jalkojensa eteen. Mistä tämä kaikki kertoo? Jos Bonhoeffer on oikeassa ja te olette jo tulleet täysi-ikäisiksi kristityiksi, ette tarvitse minun vastaustani, vaan tiedätte vastauksen itse. Juuri se onkin vastaus saarnan alussa ja otsikossa esitettyyn kysymykseen: mikä on kiinni meistä?

Aloitetaan kuitenkin alusta, johdattelevin kysymyksin, kuten koulussa.

Ensimmäinen kysymys: Jos meidän pelastuksemme on kiinni Jumalasta, miksi nuo neljä toivat halvaantuneen ystävänsä taloon? Muut sinne kokoontuneet eivät tuneet omia sairaitaan mukanaan, etteivät häiritsisi saarnaa. He kokoontuivat jumalaapelkäävästi kuuntelemaan viisasta ihmistä ja hänen viisaita sanojaan...

Vastaus tähän, luulisin, on seuraava - tuossa valtavassa Kapernaumin kansanjoukossa, joka kokoontui kuuntelemaan Nasaretin profeettaa niin, että käytävilläkään ei ollut enää tilaa, oli ehkä vain neljä ihmistä, jotka todella pystyivät kuulemaan Häntä. Kuunteleminen ja kuuleminen eivät tarkoita yhtä ja samaa.

Puhunko nyt itsestäänselvyyksiä? Mutta ajatelkaapa, kenessä Jeesuksen kuulijoista Hänen sanansa herätti niin paljon uskoa, että he päättivät jopa ryhtyä purkamaan kattoa, kun eivät muilla keinoin päässeet sisään? Ja miksi? Siksikö, että ihmetellä kirjoitusten suuria viisauksia? Ei! He oppivat jotakin, jota monet taloon tungeutuneista eivät ymmärtäneet - Hänen sanansa ei ole vain jumalaista tietoa. Hänen sanansa on voimallinen tekemään sitä, mistä se julistaa, sillä Hän itse onkin Jumala. Siksi he ottivat paareilla mukaansa ystävän, joka oli vuosikausia maannut kuin puupölkky. Siksi he eivät perääntyneet kohdatessaan esteitä ("Mitä te täällä tungeksitte ja häiritsette!"), vaan löysivät tilanteesta epätavallisen ulospääsyn, tai paremminkin sisäänpääsyn.

4jotka eivät tungoksessa kuitenkaan päässeet tuomaan häntä Jeesuksen eteen. Silloin he purkivat katon siltä kohden, missä Jeesus oli, ja aukon tehtyään laskivat siitä alas vuodematon, jolla halvaantunut makasi.

5Kun Jeesus näki heidän uskonsa, hän sanoi halvaantuneelle: »Poikani, sinun syntisi annetaan anteeksi.»

26 vuotta olen johdattanut kuulijoita huomaamaan tämän jakeen, sillä se on tässä oleellisin, veljet ja siskot. Tuon sitä esiin nyt ja jatkossakin. Näettekö avaimenreiän päännne yläpuolella? Katsokaa tarkkaan tuota purettua kattoa ja lukekaa jae uudelleen sana sanalta: **Kun Jeesus näki heidän uskonsa, hän sanoi halvaantuneelle: »Poikani, sinun syntisi annetaan anteeksi.»**

Mikä pelastuksessa on kiinni meistä? Esitimme tuon kysymyksen saarnan alussa. Tässä on vastaus - **ei mikään**. Ja samaan aikaan - **kaikki**.

Mikään ei ole kiinni meistä, että voisimme omien tekojen ja ansioiden avulla vapautua synnistä ja kuolemasta. Kuten halvaantunut, me lepäämme oman turmeltuneisuutemme ja kuolevaisuutemme paareilla voimatta nostaa edes sormeja jotakin muuttaaksemme, ja katsomme kohti taivasta. Mutta taivas on jo kauan vaiennut. Tuntuu, että meidän rukouksemme pongahtavat sieltä takaisin. Meidän luoksemme ei tule sieltä kätään, ei Jumalaa eikä Hänen enkeleitään. Kaikista ponnisteluista huolimatta nukahdamme ja heräämme tuossa samassa liikkumattomuuden vuoteessa. Mikä on kiinni meistä? Ei mikään!

Tämä on asian yksi puoli. Mutta toisaalta olemmekin halvaantuneen neljä nimettömäksi jäänyttä ystävää. Emme kykene parantamaan häntä, mutta tiedämme, kuka voi. Uskomme, että Hänen sanansa on voimallinen palauttamaan ystävällemme elämän, antamaan hänelle sen, mitä ilman hän on ollut koko ikänsä. Meidän tulee vain ottaa hänet paareille ja viedä sinne, missä sana elää ja toimii. Eikä haittaa, vaikka naapurien leveät hartiat estäisivät pääsyn. Ystävät, me löydämme tien! Avaamme katon, seinät, puramme vaikka koko talon, että voimme tuoda ystävämme Hänen jalkojensa juureen.

Mikä pelastuskysymyksessä on siis kiinni meistä? Ei mikään, kun puhumme itsestämme. Paroni Münchausenia lukuunottamatta kukaan ei ole vielä vetänyt hiuksista itseään ylös suosta.

Ja toisaalta, mitä lähimmäisen pelastukseen tulee, kaikki riippuu meistä. Siitä, mitä me toivoo valaessamme puhumme hänelle Jeesuksesta. Siitä, mitä me uskoa välittäessämme puhumme hänelle rististä. Ja lopulta pelastus on kiinni siitä, mihin me häntä kannamme, paljastaen Kristuksen rakkauden, josta olemme itse tulleet osallisiksi. Ei abstraktista rakkaudesta Jumalaan, vain konkreettisesta rakkaudesta, jonka vuoksi kädet ovat verillä paarien kantamisesta ja katon purkamisesta.

Kun Jeesus näki heidän uskonsa, hän sanoi halvaantuneelle...

Ainoa keino, jolla pelastus toimii, on se, että joku ottaa parimme kantaakseen ja vie meidät Kristuksen luokse. Hän pelastaa, mutta me puramme katon. Emme itsemme vuoksi, vaan lähimmäisemme vuoksi. Kuten joskus joku teki sen meidän vuoksemme, tukien meitä epätoivon hetkellä, rukoillen puolestamme, tarttuen meidän paareihimme...

Muistatteko tänään kuullun kertomuksen Aabrahamista, joka painoi epätoivoisena päänsä? Herra nosti Aabrahamin katseen kohti tähtiä ja lupasi, että hänen jälkeläistensä määrä tulee olemaan yhtä suuri kuin tuo hohtava yötaivas. Ja Aabraham uskoi Jumalaa, kuten Paavali kirjoittaa:

(Rm 5)

18 Abraham toivoi, vaikka toivoo ei ollut, ja niin hän uskoi tulevansa monien kansojen kantaisäksi näiden sanojen mukaisesti: »Näin suuri on oleva sinun jälkeläistesi luku.»

19 Hänen uskonsa ei horjunut, vaikka hän, lähes satavuotiaana, tiesi elinvoimansa sammuneen ja Saaran kohdun kuihtuneen.

20 Abraham ei ollut epäuskoinen eikä epäillyt Jumalan lupasta, vaan sai voimaa uskostaan. Hän antoi Jumalalle kunnian

21 varmana siitä, että Jumala pystyy tekemään sen mitä on luvannut.

22 Sen vuoksi Jumala katsoikin hänet vanhurskaaksi.

Aabrahamista tuli kaikkien uskovien isä, meidän kaikkien isä. Tästä lähtien olemme perhe, jossa me kaikki olemme riippuvaisia toisistamme, mikä tarkoittaa, että kannamme toistemme paareja, täydentäen omalla uskollamme toisten heikkouksia.

23Näitä sanoja ei kuitenkaan ole kirjoitettu vain hänen tähtensä,

24vaan myös meidän vuoksemme. Jumala on katsova vanhurskaiksi meidätkin, kun uskomme häneen, joka on herättänyt kuolleista Herramme Jeesuksen.

25Jumala antoi Kristuksen kuolla meidän rikkomustemme tähden ja herätti hänet kuolleista meidän vanhurskauttamisemme tähden.

Siksi, ystäväni, älkää lohduttautuko ajatuksella, että me emme voi tehdä tässä maailmassa mitään. Jumala on antanut meille hyvin tärkeän tehtävän: olla tässä maailmassa Hänen käsinään, jotka kantavat paareja, Hänen jalkoinaan, jotka lähtevät kohti apua tarvitsevia, Hänen suunaan, joka välittää Hänen sanaansa, Hänen silminään, jotka näkevät kivun, Hänen omanatuntonaan, joka reagoi epäoikeudenmukaisuuteen. Ja itselleen Hän jätti ”ainoastaan” meidän pelastuksemme, meidän iankaikkisuutemme, meidän anteeksiantamisemme.

Aamen.